

“Si els professionals ens empipem, podem enfonsar la sanitat”

El model sanitari públic català perilla?

—Aquest model és el primer que va aplicar les idees d’Otto von Bismark, que va aconseguir la unificació d’Alemanya i el vot universal, però no va reeixir en la idea que tenia de seguretat social per a tots els ciutadans i dret a la cobertura sanitària per a tothom. Durant la dictadura franquista, una de les idees que van tenir els assessors de Franco va ser imposar un model de seguretat social obligatòria per a tots els treballadors. S’ha dit que aquest model és de caire bolxevic, i a les reunions internacionals de bioètica, durant molts anys, el model espanyol ha estat criticat perquè anul·la la voluntat dels ciutadans per triar. Però quan s’ha comparat amb les bosses de pobresa que queden fora del sistema sanitari en uns altres països molt més desenvolupats —i el cas més evident és els EUA—, doncs queda ben clar que tenim una justícia distributiva més universal. En cap altre país europeu no s’han pogut evitar les bosses de pobresa per la marginació com a Espanya. És clar que això ha estat possible pagant un preu, i és que els qui tenen més recursos s’han trobat sotmesos a pagar dues vegades la sanitat, sobretot a Catalunya, on el 22% de la població té una mútua.

—La sanitat pública ja no pot donar una resposta satisfactòria?

—Totes les enquestes de satisfacció dels usuaris mostren que hi ha satisfacció quant a la qualitat percebuda de l’atenció sanitària pública del nostre país. En canvi, és deficitària en hoteleria. Quan una persona està malalta desitja intimitat i confort, que la nostra sanitat pública no dona. Aquest és el motiu, i em sembla comprensible, que hi hagi un 22% de població que tingui assegurança privada. No és pas que no confiïn en la sanitat pública, perquè quan tenen una patologia greu se’n van a l’hospital públic.

Jordi Craven-Bartle (Barcelona, 1949) és director del Servei d’Oncologia Radioteràpica de l’Hospital de Sant Pau i membre de l’Institut Borja de Bioètica. Ha acceptat la rebaixa del seu sou de metge pel seu compromís ètic amb el ciutadà. Troba necessari l’ajustament de la despesa per a sostenir el sistema, però lamenta que la Generalitat l’imposi sense diàleg.

—Les retallades que ha hagut d’imposar el Departament de Salut per a ajustar-se a les directrius de reducció de dèficit públic poden fer perillar aquesta qualitat?

—És al límit. Fins ara hi ha hagut un esforç brutal per part dels professionals per a superar amb la seva ètica les mancances que anàvem tenint. Els polítics anaven augmentant la cobertura sanitària, fins que un dia van dir que tot ciutadà que habiti a l’estat

espanyol, hi tingui la nacionalitat o no, té dret a la cobertura sanitària. Fantàstic, però això no va comportar ni un euro de més. Aleshores, els metges que treballaven a l’atenció primària, quan acabaven les visites dels malalts citats, també havien de fer les dels que tenien una cobertura sanitària provisional. Per aquesta atenció extra, el professional no cobrava ni cinc. Si el propietari d’un restaurant posa cinc taules més i no contracta

JOSEP MARIA MONTANER

més cambres, de qui és el mèrit? Dels treballadors, que no cobren més tot i treballar més. Doncs en el cas de la sanitat els professionals hem treballat més perquè sabem que l'amo no amplia el servei per a guanyar més diners, sinó per un ideal d'ajudar gent necessitada. En la mesura que els professionals participem d'aquest ideal, ajudem a resoldre la crisi. Però ens mereixem que se'ns expliquin les mesures i que se'ns deixi participar en la cerca de solucions, no pas que se'ns imposin les coses.

—**El conseller Boi Ruiz assegura que el pla de retallades i racionalització de la despesa ha estat acordat**

amb tots els agents implicats. No hi ha hagut diàleg, amb la conselleria de Salut?

—La primera vegada que el conseller s'ha explicat amb calma, amb els propis apunts i analitzant a fons el problema i els valors implícits en la presa de decisions, ha estat a la conferència a la Universitat Catalana d'Estiu. Potser n'havia d'aprendre, de comunicar. Som al mes d'agost, i ara sembla que entrem en el bon camí, però fins ara no s'han explicat bé les opcions. Els professionals volem taules de diàleg en què no solament entrin els sindicats, per molt respectuosa que sigui la representativitat sindical, sinó

tots els professionals. Només hi ha hagut diàleg amb persones que triava la conselleria com a assessors. Potser ara les coses poden retrobar el camí que cal, perquè el gran esforç que s'ha fet fins ara, per sobre de tot, és dels professionals.

—**L'executiu català considera que, encara que s'aconseguís un pacte fiscal català, caldria cercar fonts de finançament addicional per a garantir la qualitat del servei en un futur proper. Aquestes noves vies poden passar per nous impostos o el copagament, per exemple. Sou partidari d'introduir alguna d'aquestes mesures?**

“Si ara al ciutadà li diuen que ha de pagar un euro per visita, com que mai no l’ha pagat, es pot considerar enganyat, perquè l’estat li havia garantit que el protegiria”

espanyol, que donem a tothom el que necessiti.

—**De fet, ja paguem la sanitat pública amb els impostos.**

—Sí, però si ara al ciutadà se li diu que ha de pagar un euro per cada visita, com que mai no l’hem pagat, aquest ciutadà es pot considerar enganyat, perquè ell mai no va estalviar aquest euro, pensant que la sanitat era gratuïta, i se’l va gastar en una altra cosa. Es pot sentir enganyat, i amb raó, perquè l’estat li havia garantit que el protegiria.

—**No és tant per l’euro com perquè es trenca un sistema de valors?**

—Exactament. Aquest sol euro pot considerar-se un atemptat al compromís que havia pres l’estat amb els ciutadans. Per tant, les mesures de copagament tenen contingut ètic. Així doncs, si hem de canviar el sistema, perquè és necessari, ho hem de fer per consens. No com ho ha fet Itàlia, que ho ha imposat de l’un dia per l’altre amb una llei. Potser perquè no tenien el compromís ètic que sí que tenim a casa nostra. I els nostres polítics, aquest compromís el tenen. Als ciutadans se’ls va dir que, en canvi de la malifeta del sistema obligatori, que els anul·lava la llibertat creant un monopoli d’assegurança de sanitat de l’estat, aquest estat assumia un compromís ètic que sempre tindrà coberta la sanitat i els medicaments. Doncs algú s’ho creu i no estalvia per quan estigui malalt, fins que arriba l’estat i li diu que a partir de demà li cobrarà un euro per visita. Doncs l’han enganyat.

—**De fet, a Catalunya ja tenim un impost per a finançar la sanitat, el centísim de la benzina. I no hi va haver pas rebombori quan es va implantar.**

—Era la manera d’estalviar-se un enfrontament amb la població, d’evitar que els acusessin d’haver-los enganyat. Si apuges la benzina un centísim, la població no relaciona l’impacte directament. Però la solució no és aquesta,

sinó el diàleg, parlar amb els representants socials i no imposar res. Sigui com sigui, és obvi que hem d’augmentar els ingressos. Hem d’aconseguir un pacte social que, per sobre de les diferències de partit, de les esquerres i les dretes, de tots els sindicats, faci entendre que el sistema sanitari actual no es pot continuar pagant.

—**L’usuari encara ha de prendre consciència que ha de fer ús i no abús de la prestació sanitària?**

—Sempre he estat vinculat al moviment veïnal, i quan arriba la festa major fem un vermut popular. Doncs cinc minuts després de posar les taules, hi ha un grup de persones que s’hi han abocat i s’ho han menjat tot! Els organitzadors ens rumiem si val més la pena d’anul·lar el vermut, perquè al cap i a la fi només en gaudeixen uns pocs, que abusen de la nostra generositat. Deixem de fer la festa, o tenim l’esperança que algun dia reducarem la població i aconseguirem que comparteixin el vermut? Doncs en sanitat passa això mateix. Hem de fer alguna acció per a educar la població, perquè, si no, la gratuïtat dels serveis mai no farà que compreguin l’esforç que comporta atendre’ls. Hi ha moltes persones que estan avorrides, que necessiten companyia, perquè ningú no se’ls escolta, ni la família ni els veïns. Anar a cal metge i que li puguis parlar dels teus mals és fantàstic! El ciutadà sap que té dret a anar a cal metge sempre que vulgui, i en ocasions n’abusa. Abans anaven a confessar-se, però ara això dels capellans també s’ha acabat. I ara van a cal metge, i ja no saben si t’expliquen els pecats o els mals. Amb la sanitat, hem ofert un banquet a persones a qui no se’ls havia explicat com es feien servir els coberts.

—**I els ciutadans potser no han tingut prou interès a aprendre a fer servir els coberts. La culpa és de les administracions?**

—Jo no vull deixar de veure la bona voluntat del nostre sistema. Els

—Quan una família no pot pagar les despeses, la primera cosa que fa és prescindir de les despeses supèrflues. En sanitat, això fa temps que és així, però quan no n’hi ha prou, no tenim més remei que mirar d’augmentar els ingressos. Ara, és molt diferent que t’ho imposin o bé que t’hi trobis forçat.

—**Esteu més dolguts per la manca de diàleg per part del govern que no pas per les retallades?**

—Doncs sí. És molt desagradable que algú et digui: “A partir d’ara us ordeno que pagueu un euro per cada atenció sanitària que rebeu.” I aquesta imposició entraria en contradicció amb la base del sistema sanitari públic

metges som molt crítics amb la situació actual, i, a més a més, els qui som eticistes intentem conservar un sistema que té una base meravellosa. Cap altre país d'Europa no dóna el que dóna el nostre. Jo he anat a congressos internacionals de bioètica i he hagut de fer callar els representants nord-americans quan ens posen com a exemple de país bolxevic que anul·la la llibertat dels ciutadans per assegurar-se. Doncs els recordo que tenen 34 milions de pobres, el doble del que tenien, que els tenen als carrers i no els donen ni un medicament. Doncs al meu país bolxevic no abandonem la gent al carrer.

—**Abans advertíeu que el sistema és al límit. De què depèn que es**

traspassi aquest límit i s'arribi al col·lapse?

—O creiem en el nostre sistema i lluitem per conservar-lo, o el rebentem. Hi ha metges que han fet plets contra l'estat i els hospitals perquè els han rebaixat el sou el 5%. Jo no ho he fet. M'han rebaixat el sou i callo, perquè entenc per què em diuen que m'estrenyi la corretja. Ens hem d'esforçar tots per entendre-ho, perquè hi ha uns valors que hem de preservar. Ara bé, no ho poden imposar. La Generalitat no va començar amb bon peu quan va imposar les primeres retallades. Els nostres polítics s'han d'esforçar a trobar un consens.

—**Sense consens i conscienciació es col·lapsa el sistema?**

—Tothom es pensa que en aquest moment la gran responsabilitat és dels polítics, i jo diria que no ho és pas. Estan lligats de mans i peus, no poden fer gaire res, amb un deute espantós que no els deixa fer cap projecte d'innovació ni inaugurar cap hospital. Els qui tenim la capacitat d'enfonsar el sistema som els professionals sanitaris. Perquè si ara nosaltres ens empipem i comencem a demanar proves a tort i a dret i, sense posar-nos gaire en evidència, deixem d'esforçar-nos com ho fem cada dia perquè el sistema funcioni, això s'enfonsa. Si féssim una vaga com la dels controladors aeris, oblidant els nostres principis ètics, ensorrariem el sistema.

Gemma Aguilera

Breus

El Parlament català debat sobre els canvis del PIRMI

Els requisits necessaris per a cobrar la renda mínima d'inserció, l'anomenat PIRMI, han estat endurits i els grups parlamentaris del PSC, Iniciativa i Esquerra demanen que els consellers d'Empresa i Ocupació, Xavier Mena, i de Benestar i Família, Josep Lluís Cleries, compareguin al Parlament de Catalunya per a explicar-se. Serà divendres, 26 d'agost, segons que va decidir la mesa del Parlament. El conseller Cleries qualifica les "molèsties" creades pel nou sistema de cobrament del PIRMI d'"imprescindibles" per a poder fer un

PARLAMENT BALEAR

control estricte dels pagaments. També informava que un 20% dels talons enviats als domicilis havien estat retornats. Ara se n'investigaran les raons, i recorda que els canvis de residència han de ser comunicats a l'administració.

Un Memorial Democràtic amb víctimes de tots dos bàndols

El Memorial Democràtic es traslladarà al castell de Montjuïc i s'hi donarà una "visió imparcial de la història que eviti de fer patrimoni i esbiaixar la història per conveniències polítiques". El portaveu de la Comissió de la Dignitat, Josep Cruanyes, va declarar a Nació Digital que "el govern juga amb foc posant al mateix sac demòcrates i feixistes". El president en funcions del Consell Participatiu del Memorial, Enric Pubill, va negar que la institució tingués "res de partidista" i creu que el trasllat a Montjuïc pretén "anar-lo ofegant".

El delegat del govern espanyol vol ser cara visible del PSIB

El delegat del govern espanyol a les Balears, Ramon Socias, va comunicar al secretari general del PSIB, Francesc Antich, la seva "disponibilitat" a encapçalat les llistes de la formació a les pròximes eleccions espanyoles i li va demanar "neutralitat". El PSIB ja havia anunciat que no faria primàries. Aquest és un primer pas de Socias per a guanyar terreny dins el PSIB, una formació que aviat també haurà de decidir el nou secretari general. La candidata d'Antich, però, és Francina Armengol.

Fabra fa costat als empresaris pel corredor mediterrani

El president de la Generalitat Valenciana, Alberto Fabra, dóna suport als empresaris valencians en la reivindicació que el corredor mediterrani de gran velocitat sigui prioritari per a l'estat i per a Europa. Fabra es va reunir amb el president de la Cierval, José Vicente González (el segon per l'esquerra a la foto), el del Consell de Cambres de Comerç, José Vicente Morata (d'esquena), i el conseller d'Economia, Enrique Verdeguer. Al setembre és previst que hi hagi trobada amb el president de la

Generalitat de Catalunya, Artur Mas, i el de Múrcia, Ramón Luis Valcárcel, a més d'una reunió amb representants de totes les cambres de comerç del País Valencià.